

شناسایی گسل های پنهان و سطحی شهر ارومیه

اکبر جبّاری، مهدی بهیاری، اکرم علیزاده

اکبر جبّاری، دانشجوی ارشد تکتونیک، دانشگاه ارومیه، akbar_2005marmara@yahoo.com

مهدی بهیاری، استادیار گروه زمین شناسی، دانشگاه ارومیه، m.behyari@gmail.com

اکرم علیزاده، استادیار گروه زمین شناسی، دانشگاه ارومیه، akramalizadeh@gmail.com

چکیده

پایش شهرها و مناطق اطراف آنها به منظور مقابله با خطرات رخداد زمین لرزه، از دغدغه های مدیریت یک شهر و جوامع امروزی می باشد. از جمله عوامل مهم برای مقابله با رخداد زلزله و خسارات ناشی از آن، شناسایی و بررسی گسل های فعال و پنهان یک منطقه می باشد. بدین منظور، در مطالعه ساختارهای شکل گرفته و زمین شناسی شهر ارومیه، از بررسی های تکتونواستراتیگرافی استفاده گردید. در این مطالعه، چینه شناسی سنگی و نوع ساختارهای حاصل از فعالیت تکتونیکی مورد بررسی قرار گرفت. همچنین، موقعیت گسل های پنهان موجود در شهر به منظور مقابله با مخاطرات زمین شناسی به ویژه رخداد زلزله، تعیین گردید.

کلید واژگان: تکتونیک، تکتونواستراتیگرافی، گسل، زلزله، ارومیه.

مقدمه :

فلات ایران بر روی کمربند زلزله خیزی آلپ-همالیا واقع شده که از نظر جایگاه تکتونیکی، جوان و فعال می باشد. با توجه به جایگاه تکتونیکی ایران در این پهنه گسلی، زلزله های فراوان در شهرهای ایران و مناطق مختلف اطراف آنها روی می دهد. لذا زلزله های بسیاری در نقاط مختلف آن با فراوانی زیاد اتفاق افتاده است که تقریباً ۹۰۴۸ زمین لرزه در دهه های اخیر بوسیله دستگاه های لرزه سنج و شواهد تاریخی ثبت و شناخته شده است (نصیری، ۱۳۹۵).

ارزیابی مخاطرات نخستین و با اهمیت ترین گام برای هر نوع عمل پیشگیرانه بلایای طبیعی است (تیاگونو ۱ و همکاران ۲۰۰۶؛ نصیری ۱۳۹۵). خطرات زلزله را با توجه به وجود گسل در مناطق لرزه ای می توان به چهار گروه طبقه بندی کرد: (۱) حرکت و لرزش زمین؛ (۲) شکستگی و تغییر لایه های زمین؛ (۳) سونامی؛ (۴) خطرات ثانویه: ریزش بهمن، زمین لغزش، خزش (حرکت) خاک، نشست لایه های مختلف زیر زمین (نصیری، ۱۳۹۵).